

CONTRIBUȚIA FONDURILOR STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII
EUROPENE LA CELE 10 PRIORITĂȚI ALE COMISIEI
UNIUNEA ENERGETICĂ ȘI CLIMA

CUM CONTRIBUIE FONDURILE STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII EUROPENE (FONDURILE ESI) LA ACEASTĂ PRIORITATE A COMISIEI PENTRU PERIOADA 2014-2020?

Realizarea unei uniuni energetice va garanta că Europa beneficiază de energie sigură, necostisitoare și durabilă. Utilizarea și producerea de energie într-un mod mai rațional și combaterea schimbărilor climatice pot duce la crearea de locuri de muncă și pot stimula creșterea economică.

CUM POT FI UTILE FONDURILE STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII EUROPENE?

Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea beneficiază de un sprijin semnificativ din partea fondurilor ESI în valoare de peste 114 miliarde EUR, din care aproape jumătate – aproximativ 56 de miliarde EUR – provine din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune au și ele o contribuție semnificativă, alocând împreună aproximativ 55 de miliarde EUR. Contribuția fondurilor ESI sprijină puternic obiectivul politic ambițios potrivit căruia acțiunile care vizează schimbările climatice vor reprezenta cel puțin 20% din bugetul total al UE în perioada 2014-2020. Practic, sumele alocate acoperă **25% din totalul bugetului fondurilor ESI**.

Mărim de peste două ori fondurile disponibile pentru **sprijinirea tranziției la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon** – la **45 de miliarde EUR** pentru perioada de programare 2014-2020 – fondurile ESI reprezintă cea mai mare alocare din bugetul UE canalizată spre investițiile destinate reducerii emisiilor de dioxid de carbon. Acestea cuprind în special eficiența energetică, energia regenerabilă și mobilitatea urbană durabilă.

În plus, se alocă încă 24 de miliarde EUR pentru un sector al transporturilor decarbonizat și eficient din punct de vedere energetic – de exemplu transporturi feroviare și multimodale –, iar aproximativ 2 miliarde EUR sunt alocate pentru crearea unei infrastructuri energetice inteligente mari.

La toate aceste alocări se adaugă o cofinanțare publică și privată semnificativă. Pe scurt, fondurile ESI joacă un rol central în ceea ce privește **reușita concretă a strategiei privind uniunea energetică** și sprijinirea agendei ample a UE referitoare la schimbările climatice.

Fondurile ESI nu numai că vor contribui la îndeplinirea obiectivelor uniunii energetice și vor ajuta statele membre să își atingă țintele referitoare la climă și energie, ci vor aduce beneficii și dezvoltării regionale și rurale, competitivității, ocupării forței de muncă și creșterii economice, biodiversității, calității solului și a apei, abordând totodată sărăcia energetică și sporind securitatea energetică.

În plus, **principiul dezvoltării durabile** garantează integrarea considerentelor privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea în toate investițiile din fondurile ESI.

ACȚIUNILE FONDURILOR ESI: 2014-2020

INVESTIȚII ÎN EFICIENȚĂ ENERGETICĂ, ENERGIE REGENERABILĂ, INFRASTRUCTURĂ ENERGETICĂ INTELIGENTĂ ȘI TRANSPORT DURABIL

Programele de finanțare ESI se concentrează în mare măsură pe **investiții în eficiența energetică**, în special pe eficiența energetică a **clădirilor** și a întreprinderilor mici și mijlocii (**IMM-uri**). Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și a întreprinderilor va determina reducerea facturilor de energie, îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, crearea de locuri de muncă la nivel local și creșterea competitivității întreprinderilor. Fondurile ESI vor fi utilizate, de asemenea, pentru **energie regenerabilă** și **rețele inteligente de distribuție**, precum și pentru **infrastructura inteligentă de transmisie și stocare a energiei** și pentru un **transport decarbonizat, eficient din punct de vedere energetic**.

Fondurile ESI oferă un **cadru strategic integrat și cuprinzător pentru aceste investiții în energie** și totodată stabilesc o **legătură cu factorii de decizie politică din regiuni, orașe, zonele rurale și costiere**. Acest cadru face legătura între cadrul ambițios stabilit de liderii UE și schimbările concrete necesare pentru realizarea în mod eficace a tranziției către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon și realizarea unei uniuni energetice.

Acum că sunt puse în aplicare noile programe operaționale și programele de dezvoltare rurală, dezvoltarea și implementarea unor **proiecte de înaltă calitate** pentru sprijinirea obiectivelor Uniunii Energetice vor fi de o importanță capitală. Este vitală implicarea activă și strânsă a autorităților energetice locale, regionale și naționale, a partenerilor economici și sociali și a societății civile.

INVESTIȚII ÎN ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI PREVENIREA RISCURILOR

Pe lângă investițiile în atenuarea schimbărilor climatice, fondurile ESI sprijină, de asemenea, adaptarea la acestea din urmă și prevenirea riscurilor, finanțând o gamă amplă de măsuri, inclusiv măsuri pentru prevenirea incendiilor și bazate pe ecosistem, precum infrastructura ecologică.

O MAI BUNĂ GESTIUNE A TERENURILOR

Agricultura și silvicultura joacă un rol central în raport cu clima. Activitatea agricolă constituie o sursă de gaze cu efect de seră și totodată un mijloc de absorbție a acestora, în special prin stocarea în sol a carbonului, a materiei organice și a biomaselor. FEADR vizează acțiunile climatice, de exemplu prin măsuri **de agromediu și climatice** care sprijină fermierii să utilizeze practici ecologice pe terenurile lor. De asemenea, fondul sprijină investițiile în reducerea emisiilor provenite de la creșterea animalelor și îmbunătățirea stocării carbonului.

CONDIȚII PREALABILE CANALIZĂRII FONDURILOR

Condițiile prealabile canalizării fondurilor ESI asigură eficiența și eficacitatea investițiilor și ajută la stabilirea celui mai bun cadru posibil pentru pregătirea unor proiecte de înaltă calitate. Condițiile s-au dovedit deja a fi factori de accelerare a transpunerii **inițiativelor legislative ale UE privind energia**, de exemplu pentru părțile relevante ale directivei privind eficiența energetică a clădirilor în mai multe state membre.

INIȚIATIVE-CHEIE ALE COMISIEI EUROPENE

Fondurile ESI îmbunătățesc condițiile pentru realizarea uniunii energetice prin furnizarea de **asistență tehnică** și prin consolidarea **capacității administrative**. Comisia întreprinde mai multe inițiative pentru a ajuta statele membre să pună în aplicare investițiile în energie:

- **Rețeaua autorităților energetice și de management (EMA)** reunește autoritățile naționale din domeniul energiei și autoritățile de management din domeniul politicii de coeziune și acționează ca platformă informală pentru schimbul de informații și partajarea bunelor practici, a experiențelor și a celor mai recente evoluții, pentru a garanta cea mai bună utilizare posibilă a fondurilor.
- **Platforma de specializare inteligentă privind energia** sprijină inovarea energetică regională și adoptarea pe scară largă a unor proiecte energetice în cadrul politicii de coeziune, incluzând analiză și consultanță politică, precum și stabilirea relațiilor și diseminarea.
- **Rețeaua europeană pentru dezvoltare rurală și Parteneriatul european pentru inovare** joacă amândouă un rol important în îmbunătățirea performanței programelor de dezvoltare rurală privind subiecte legate de climă prin schimbul de bune practici și ajută la transpunerea rezultatelor cercetării în îmbunătățiri practice concrete.

- **Platforma europeană de consiliere în materie de investiții**, un parteneriat între Comisie și Banca Europeană de Investiții, furnizează un punct de intrare unic pentru mai multe programe și inițiative de consiliere și asistență tehnică. Promotorii proiectelor, autoritățile publice și întreprinderile private pot primi sprijin pentru chestiuni tehnice și financiare.

De asemenea, **cooperarea teritorială europeană** și **strategiile macroregionale ale UE** pot juca un rol important în promovarea și în sprijinirea chestiunilor legate de reducerea emisiilor de dioxid de carbon prin relaționare și inițiative comune.

UTILIZAREA INSTRUMENTELOR FINANCIARE

Singure, fondurile UE și cofinanțarea publică națională nu pot elimina decalajul mult prea mare în materie de investiții pentru tranziția la o economie cu emisii reduse de carbon. Fondurile publice trebuie să **completeze și să încurajeze investițiile private**. În acest scop, statele membre și regiunile sunt încurajate să mobilizeze mai multe investiții ale fondurilor ESI în **instrumente financiare**, precum și să lucreze cu împrumuturi sau cu garanții, nu numai cu granturi. În acest fel, sprijinul poate fi multiplicat. Instrumentele financiare, în special împrumuturile și capitalurile proprii, prezintă încă un avantaj, și anume faptul că natura reînnoibilă a acestora oferă sprijin cu mult dincolo de sfârșitul perioadei de programare. Granturile încă pot fi utilizate ca o completare, de exemplu, pentru a sprijini renovarea în profunzime a clădirilor care depășesc cerințele minime de performanță energetică, pentru a sprijini dezvoltarea unor tehnologii inovatoare sau pentru a răspunde problemelor sociale.

Conform estimărilor actuale, **în perioada 2014-2020 vor fi alocate instrumentelor financiare resurse în valoare de aproximativ 3,8 miliarde EUR de la Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)**. Acestea vor aborda în principal eficiența energetică și energia regenerabilă, dar și investițiile în alte sectoare conexe cu emisii reduse de dioxid de carbon. Aceasta înseamnă aproximativ 10 % din alocările totale de la FEDR și FC pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon. Deși aceasta este o creștere considerabilă în comparație cu perioada anterioară, se impun eforturi suplimentare.

Conform estimărilor curente pentru **Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)**, 430 de milioane EUR vor fi canalizate prin intermediul instrumentelor financiare, sprijinind totodată investițiile în reducerea emisiilor de dioxid de carbon în agricultură, silvicultură și economia rurală. Această cifră este mai mare decât cea pentru perioada 2007-2013, iar volumul se estimează a crește odată cu concentrarea eforturilor statelor membre asupra realizării unor evaluări *ex ante* relevante.

Informațiile preliminare cu privire la **Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)** indică, de asemenea, progrese în ceea ce privește utilizarea prevăzută a instrumentelor financiare în comparație cu perioada precedentă, deoarece mai multe state membre și-au declarat intenția de a le utiliza. Cu toate acestea, resursele FEPAM alocate instrumentelor financiare în perioada curentă 2014-2020 sunt sub așteptări.

Aceasta arată că sunt necesare **mai multe instrumente financiare pentru toate cele patru fonduri, precum și un angajament suplimentar privind utilizarea acestora.**

Pentru a încuraja o adoptare pe scară mai largă a instrumentelor financiare, Comisia a furnizat statelor membre asistența următoare:

- sprijin prin intermediul platformei **fi-compass** pentru servicii de consultanță, împreună cu Banca Europeană de Investiții (BEI), pentru punerea în aplicare a instrumentelor financiare. De asemenea, se oferă consiliere și campanii orientate, specifice fiecărei țări, inclusiv serii de seminare în statele membre;
- **instrumente gata de utilizare**, șabloane ușor accesibile care pot fi folosite pentru a facilita utilizarea instrumentelor financiare de către autoritățile de management. Acestea includ așa-numitul „împrumut de renovare” pentru eficiență energetică și energii regenerabile în sectorul locuințelor.

REZULTATELE SCONTATE

Fondurile ESI vor contribui la obiectivele Uniunii energetice și la politica UE în domeniul climei, inclusiv la obiectivele UE în materie de climă și energie. În total, fondurile ESI vor contribui la o reducere anuală a emisiilor de gaze cu efect de seră estimată la aproximativ 30 de milioane de tone de echivalent CO₂, ceea ce corespunde cu aproximativ 50% din emisiile Suediei sau Ungariei. În același timp, fondurile vor contribui la dezvoltarea regională, la crearea de locuri de muncă la nivel local și la creșterea competitivității întreprinderilor.

EFICIENȚA ENERGETICĂ

- 13,3 miliarde EUR de la Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune vor fi investite în eficiența energetică a clădirilor publice și a celor rezidențiale. Prin urmare, **875 000 de familii vor trăi în case care au fost renovate în vederea reducerii consumului de energie**, iar **clădirile publice vor consuma cu 5,2 TWh/an mai puțină energie decât în prezent.**
- 3,4 miliarde EUR de la FEDR și Fondul de coeziune pentru sprijinirea **eficienței energetice în peste 57 000 de companii, în principal IMM-uri.**
- 13,3 miliarde EUR de la Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune vor fi investite în **eficiența energetică a clădirilor publice și a celor rezidențiale**, ducând la **aproape 1 milion de gospodării cu locuințe renovate și la reducerea facturilor de energie ale clădirilor publice.**
- 870 de milioane EUR, respectiv 113 milioane EUR de la FEADR și FEPAM pentru **măsuri de eficiență energetică în domeniul dezvoltării rurale și al pescuitului**, ducând la **ameliorarea eficienței energetice a 24 000 de ferme și la creșterea semnificativă a numărului de bărci de pescuit eficiente din punct de vedere energetic.**

- FEPAM va ajuta la reducerea emisiilor și la creșterea eficienței energetice a vaselor de pescuit prin reducerea consumului de carburant. În medie, statele membre estimează o reducere de 55 de litri de carburant pe tonă de capturi debarcate în 2020.
- 1,7 milioane EUR de la FEDR și Fondul de coeziune vor fi investite în sprijinirea **cogenerării de înaltă eficiență**.

TRANSPORTUL CU EMISII REDUSE DE DIOXID DE CARBON

- 16 miliarde EUR de la FEDR și Fondul de coeziune pentru **facilitarea călătoriilor multimodale, sisteme de transport inteligente, trotuare, piste ciclabile, precum și pentru infrastructura și promovarea transportului urban curat, inclusiv transportul în comun, vehiculele curate și combustibilii alternativi**, vor duce, printre altele, la peste 748 km de linii de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite.
- 23,7 miliarde EUR de la FEDR și Fondul de coeziune pentru investiții de sprijinire a tranziției la un **sector al transporturilor eficient din punct de vedere energetic și decarbonizat**. Printre sistemele de transport vizate se numără căile ferate, porturile maritime, căile navigabile interioare și transportul multimodal, contribuind la 7515 km de linii feroviare noi sau modernizate și la 977 km de căi navigabile interioare noi sau îmbunătățite.

ENERGIA REGENERABILĂ ȘI REȚELELE INTELIGENTE

- 5,8 miliarde EUR de la FEDR, Fondul de coeziune și FEADR pentru investiții în **energie regenerabilă** vor contribui la **creșterea capacității producției de energie regenerabilă cu aproximativ 7 670 MW**.
- 1,1 miliarde EUR de la FEDR și Fondul de coeziune pentru investiții în rețele de distribuție inteligente vor permite conectarea a **3,3 milioane de utilizatori de energie suplimentari la rețele inteligente**.

UNIUNEA ENERGETICĂ ȘI CLIMA

748 km de linii de tramvai și de metrou noi sau îmbunătățite, **7 515 km** de linii feroviare noi sau modernizate și **977 km** de căi navigabile interioare noi sau îmbunătățite.

Aproximativ **7 670 MW** de capacitate suplimentară a producției de energie regenerabilă.

3,3 milioane de utilizatori de energie suplimentari conectați la rețele inteligente.

Investițiile vor proteja **13,3 milioane de persoane** împotriva inundațiilor și 11,8 milioane împotriva incendiilor forestiere.

875 000 de gospodării vor trăi în clădiri care au fost renovate pentru a reduce consumul de energie.

Clădirile publice vor utiliza **cu 5,2 TWh/an** mai puțină energie decât în prezent.

Eficiența energetică va fi sprijinită în peste **57 000** de întreprinderi, în special IMM-uri.

INFRASTRUCTURA ENERGETICĂ INTELIGENTĂ MARE

- 2,3 miliarde EUR pentru infrastructura unor **sisteme inteligente pentru stocarea și transportul electricității și al gazelor**, în principal în regiunile mai puțin dezvoltate din șase state membre.

CERCETARE ȘI INOVARE

- 2,6 miliarde EUR de la FEDR sunt alocate în prezent **cercetării și inovării, precum și adoptării de tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon**, această sumă fiind **posibil să crească în viitor**. Peste 100 de regiuni sau state membre au identificat astfel de priorități în **strategiile lor de specializare inteligentă**, care vor forma baza strategică a utilizării lor globale a FEDR pentru investiții în cercetare și inovare. Aceasta înseamnă că alocările destinate cercetării și inovării în tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon ar putea continua să crească în conformitate cu evoluția conținutului acestor strategii.
- 438 de milioane EUR de la FEADR pentru proiecte inovatoare legate de eficiența energetică, energia regenerabilă, climă și mediu.

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

- Cel puțin 1,1 miliarde EUR de la FSE pentru **îmbunătățirea sistemelor de educație și formare necesare pentru adaptarea competențelor și a calificărilor** și pentru crearea de **noi locuri de muncă în sectoarele legate de energie și mediu**.
- Aproximativ 810 milioane EUR de la FEADR pentru îmbunătățirea transferului de cunoștințe și a consilierii cu privire la eficiența energetică, energia regenerabilă, climă și mediu.

SCHIMBĂRI CLIMATICE

Sprejiniul oferit de fondurile ESI acțiunilor legate de schimbările climatice este mai amplu decât măsurile enumerate mai sus și va cuprinde, de exemplu, și următoarele:

- 6,4 miliarde EUR de la FEDR și Fondul de coeziune alocate pentru a preveni **riscurile legate de schimbările climatice**, în plus față de suma de 1,1 miliarde EUR pentru rezistența la dezastre și gestionarea riscurilor care nu au legătură cu clima. Această finanțare va sprijini o gamă amplă de măsuri, inclusiv măsuri de prevenire a inundațiilor și bazate pe ecosistem, precum infrastructura ecologică. **Aceste investiții vizează protejarea a 13,3 milioane de persoane împotriva inundațiilor și a 11,8 milioane împotriva incendiilor forestiere**, având totodată un impact pozitiv asupra locurilor de muncă și a creșterii economice. Evaluările riscurilor, care țin cont de strategiile de adaptare la schimbările climatice, constituie o condiție prealabilă pentru finanțare în acest domeniu.
- 17,4% din terenurile agricole și 3,5 % din păduri vor fi vizate pentru o mai bună protecție a biodiversității, respectiv 30,6 și 4,1 milioane de hectare de terenuri agricole și forestiere.
- **Agricultura ecologică** va fi sprijinită pe **10 milioane de hectare de terenuri agricole din UE** (5,7 % din totalul suprafeței cultivate).
- **635 000 de fermieri care participă la programe de gestionare a riscurilor** și 4 milioane de hectare de terenuri agricole și forestiere vor beneficia de sprijin pentru acțiuni de sechestrare și de conservare a carbonului. **7,6 % din terenurile agricole** vor fi supuse unor **contracte de gestiune** care sprijină reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac.

EXEMPLE DE PROIECTE

- **Programul pentru construcții durabile în Andaluzia** a investit în renovarea energetică a clădirilor și în reabilitarea zonelor urbane, stimulând competitivitatea sectorului construcțiilor și crearea de locuri de muncă pentru personal calificat. Pe lângă faptul că a ecologizat sectorul construcțiilor din regiune și a ajutat la crearea de locuri de muncă, printre obiectivele principale ale programului se află și educarea publicului cu privire la importanța construcției durabile și eficiente din punct de vedere energetic. Proiectul a realizat economii de energie de 26 000 de tone/an, a redus emisiile cu 62 000 de tone de CO₂ și se așteaptă să creeze 80 000 de locuri de muncă noi în următorii cinci ani.
<https://bit.ly/21jn9wS>
- Proiectul **Dezvoltarea activităților ecologice la nivelul IMM-urilor**, implementat în regiunea de sud a Danemarcei, creează locuri de muncă noi ajutând întreprinderile mici să renoveze clădirile rezidențiale și de birouri în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a acestora. Lansat în iulie 2009, proiectul vizează întreprinderile mici și în special meșterii-artizani, care sunt recalificați în domeniul renovărilor pentru economisirea de energie.
<http://europa.eu/!Hv94UH>
- O nouă **centrală electrică pe bază de biogaz** contribuie la îmbunătățirea eficienței energetice a tratării apelor uzate în Gdańsk, oferind totodată tinerilor ocazia de a învăța mai multe despre energia regenerabilă.
<http://europa.eu/!ur63nV>

- **Sistem automat de irigație pentru horticultură.** FEADR a sprijinit etapele finale ale unui vast program de modernizare derulat într-o pepinieră de vârf din Cipru, cofinanțând instalarea unui sistem nou și modern de irigație „inteligentă” care reduce costurile și conservă apa.
<http://europa.eu/!wT77nP>
- **Competențe verzi:** proiectul ECO+, derulat în Belgia, a sprijinit cursuri de construcție și renovare ecologică destinate grupurilor dezavantajate de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă pentru a le oferi acestora competențele care se vor căuta în viitor.
<http://europa.eu/!Xx64tJ>

Mai multe fișe informative privind modul în care fondurile ESI contribuie la prioritățile Comisiei sunt disponibile la http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_ro.htm

Alte fișe informative din serie: Locuri de muncă, creștere economică și investiții • Piața unică digitală • Piața internă • Uniunea economică și monetară • Justiția și drepturile fundamentale • Migrația